

SPEED

Speed (*brzina*) ulični je naziv za prilično širok spektar hemijske porodice metamfetamina. Ulična imena, još su **meth** i **chalk**. Dejstva su, na centralni nervni sistem, jača nego kod amfetamina. Dugo su se ove hemijske supstance upotrebljavale kao legalni lekovi za smanjivanje telesne težine, prehladu, astmu, migrenu, epilepsiju... Posebno je interesantna njihova uloga u Drugom svetskom ratu, kad su se delili vojnicima britanskih, nemačkih i japanskih formacija. U američkoj vojsci korišćeni su tokom Korejskog i Vijetnamskog rata. Poznato je i to da je Hitler bio na speedu; redovno je ubrizgavao doze nekoliko puta dnevno od 1942. godine. Restriktivnijim zakonima sedamdesetih godina prestala je legalna prodaja.

Danas se na ilegalnom tržištu speed pojavljuje najčešće u dve oblika, kao **amfetamin** (prah amfetamin sulfata) i **metamfetamin** (prah metamfetamin hlorida - naziv; **crank**). Standardna pakovanja su providne najlonske vrećice s prahom ili s kristalićima. Prodaje se i u obliku tableta, masne stvrdnute paste i kapsula. Čistoća praha je 6 do 10%. Kristalići (metamfetamin), slični ledu (**ice**) izazivaju jaču reakciju i imaju dugotrajno delovanje (maksimalno i do 30 sati).

Speed nije toliko čest i nije ga tako jednostavno nabaviti kao ecstasy. Ulični speed redovno je razređen, pomešan sa sodom bikarbonom ili sa šećerom u prahu da bi se dobila veća zapremina i težina. Speed je najčešće u prahu (sličan je cocainu) - bijele je boje i ima grudvice koje se mrve prije upotrebe.

Jedan gram speeda dovoljan je jednoj osobi za celu noć. Problem za konzumenta je to što se mora uzimati u nekoliko navrata, ukoliko je slabijeg djelovanja, pa nije zgodan za upotrebu u klubovima (treba ga nositi sa sobom, što je rizik!, za razliku od bombona koje se progutaju - mnogo ga je jednostavnije sakriti!). Detekcija u mokraći moguća je kod amfetamina 8 do 24 sata od upotrebe, a kod metamfetamina 2 do 3 dana.

Uobičajena upotreba je šmrkanjem, ali može se konzumirati u hrani i piću (tada mu je delovanje slabije i početak djelovanja je kasniji). Ređe se upotrebljava pušenjem. Moguće je ubrizgavanje ali je i najopasnije, posebno zbog rizika predoziranja i zbog zaraze korišćenim iglama.

Delovanje speeda počinje nakon 15 - 30 minuta. Trajanje je različito (od 3 sata do čak 12 sati, ice i do 30 sati) i zavisi od čistoće i dodataka, ali i o osobinama konzumenta (težina, tolerancija i dr.).

OPŠTI SIMPTOMI

- povećana živahnost,
- povećana agresivnost,
- suvoća usta,
- povećan krvni pritisak,
- raširene zenice,
- moguće povraćanje.

POSLEDICE

- teški poremećaji bubrega i pluća,
- oštećenje jetre,
- neishranjenost,
- pojave čireva,
- smanjen imunitet,
- srčane smetnje,
- nesanica,
- oštećenje mozga.

ZNAKOVI UPOTREBE

- bočice tableta raznih boja,
- smeđi do bijeli prah u malim plastičnim vrećicama.

Izvod iz sažetog materijala o amfetaminima koji se daju novim studentima većine univerziteta u SAD:

Amfetamini i metamfetamini uzrokuju ubrzan puls i ubrzano disanje, povišen krvni pritisak, nesanicu i gubitak apetita. Može doći do znojenja, glavobolje, zamagljenja vida, vrtoglavice i teskobe. Moguća su trajna oštećenja bubrega i disajnog sistema. Dugotrajno uzimanje velikih doza može dovesti do psihoze, koja uključuje halucinacije, opsene i paranoju. Mogući su i smrtni slučajevi.